1852. No. 66.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 17 AUGUSTUS.

De middelprijzen van de *in-* en *uitlandsche Tarwe* en *Rogge*, waarnaar de zetting van den prijs van het *Tarwe-*, *Rogge-* en *Zwitserschbrood* moet worden geregeld, zijn op de markt van Vrijdag den 13 Augustus 1852, te *Leeuwarden*, geweest als volgt:

Van de *Tarwe* per mudde . . . . *f* 8,30.
Van de *Rogge* per last, voor het *Roggebrood* . . . - 199,00.
Van de *Rogge* per last, voor het *Zwitserschbrood* . . . - 199,00.

Leeuwarden, den 14 Augustus 1852. *Voor den Commissaris des Konings in de provincie Friesland*, *afwezig*, *Het Lid der Gedeputeerde Staten*, C. J. VAN DER VEEN.

AANBESTEDING VAN TURF.

Gegadigden tot de levering eener, nader te bepalen, hoeveelheid, beste BAGGELAAR TURF, aan het Provinciaal Bestuur van Friesland, worden verzocht, met opgave van prijs, hunne monsters vóór den 25 Augustus 1852, in te leveren aan het locaal voor het Provinciaal Gouvernement te Leeuwarden.

Leeuwarden, den 14 Augustus 1852. *Voor den Commissaris des Konings in de provincie Friesland*, *afwezig*, *Het Lid der Gedeputeerde Staten*, C. J. VAN DER VEEN.

PARIJS, den 12 Augustus.

In het Regeringsblad wordt heden medegedeeld, dat de reis van den Prins-Voorzitter naar de stad Bourdeaux niet eer zal plaats hebben dan op den 15 September. Sommigen meenen, dat de reis is uitgesteld, omdat het voorgenomen huwelijk des Voorzitters niet zoo spoedig zal plaats hebben, als men aanvankelijk had gedacht. Anderen daarentegen houden het er voor, dat de Regering nog nadere opgaven verwacht, omtrent den geest der bevolking in de steden, welke de Prins-Voorzitter denkt te bezoeken.

— Het aanstaande feest van 15 Augustus is steeds het hoofd-onderwerp der gesprekken. Niemand gelooft hier langer aan de waarschijnlijkheid, dat het Keizerrijk op dien dag zal worden uitgeroepen. Men zegt, dat de Regering aan vele veroordeelde personen, volgens opgaaf, aan niet minder dan 800, kwijtschelding van straf zal verleenen. Van die begunstigden zullen echter de staatkundige veroordeelden zijn uitgesloten.

ANTWERPEN, den 14 Augustus.

Woensdag namiddag ten 4 ure zijn de kaaijen dezer stad aan de Schelde, voor de plegtige ontvangst van H. M. de Koningin van Groot-Brittannie, door twee bataillons jagers en twee escadrons lanciers, en verder door eene groote menigte aanschouwers bezet geworden. Te 6½ ure is H. M., aan boord van het stoomjagt *Victoria and Albert*, voorafgegaan door het stoomschip *Vivid* en gevolgd door de stoomschepen *Fairy*, *Black Eagle*, *Sampson*, *Baracouta*, *Odin* en *Magicienne*, voor de stad ten anker gekomen. Z. M. Koning *Leopold* heeft zich onder het gejuich der volksmenigte, naar het Kon. stoomjagt begeven, en op hetzelve met H. M. en Prins *Albert* het middagmaal gebruikt. Des avonds is het britsche eskader door het stoomjagt *Retribution* gevolgd. In den laten avond heeft de Koning zich naar het paleis binnen deze stad begeven; H. M. heeft aan boord van het jagt den nacht doorgebragt.

Donderdag ochtend heeft de Koning zich weder naar de kaai begeven, om H. M. te ontvangen; welke, in weêrwil van den vrijhevigen wind en den sterken regen, onder het lossen van het geschut van het kasteel, naar den wal is gevaren. H.M. is met den Koning, met haren gemaal, de beide oudste Engelsche Prinsen en de oudste Prinses, met Koninklijke rijtuigen, altijd onder het vreugde gejuich eener overgroote volksmenigte, naar de station van de ijzerbaan, en van daar met de Koninklijke statie-wagens, naar Brussel gereden en heeft zich vervolgens naar het kasteel van Laeken begeven. Des namiddags zijn Koningin *Victoria* en Prins *Albert*, met den Koning in eene opene calèche, den boulevard en de voornaamste straten der stad Brussel doorgereden. Ten 7 ure was er op het kasteel te Laeken groot familie-diner, waartoe waren uitgenoodigd de Britsche gezanten te Brussel en te 's Hage, de Belgische gezant te Londen, de hoofd-officieren van het militair huis van Prins *Albert*, enz.

Gisteren ochtend zijn de Koning en zijne doorluchtige bezoekers naar deze stad vertrokken, om de tentoonstelling van schilderijen te bezoeken; daarna heeft H. M. op het paleis het dejenner gebruikt en is ten 2 ure weder aan boord gegaan. De Koning en zijne kinderen vergezellen het Britsche Koninklijk gezin tot aan den Doel. Overal verdrong zich eene ontelbare menigte om de hooge bezoekers te zien.

's GRAVENHAGE, den 12 Augustus.

De Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk, heeft in hare zittingen van den 3 en 7 dezer, o. a.:

1°. in behandeling genomen, de hoofdzaken, welke voorkomen in het concept-reglement der Synodale Commissie op de vacaturen enz., bepaaldelijk die betrekking hebben op de *handopening* en op de *beroeping van predikanten*, om daarna het geheele concept, door de Commissie voorgesteld, over te nemen en provisioneel door haar te arresteren, overeenkomstig art. 62 van het algemeen reglement. Met eenparigheid van stemmen is in dit concept aangenomen: »dat in alle gemeenten, waar geene regten van derden zijn te eerbiedigen, de beroeping van Predikanten geschiedt bij keuze van den Kerkeraad, die, door zijne vertegenwoordiging van de Gemeente, hiertoe wettiglijk is gemagtigd.

Ter vervanging van de Koninklijke approbatie der predikants-beroeping door het *exequatur* der Synodale Commissie zijn deze twee artikelen in het concept-reglement opgenomen:

a. »De beroepsbrief, de goedkeuring van het Classikaal Bestuur ontvangen hebbende, wordt, door tusschenkomst van het Provinciaal Kerkbestuur, met de noodige voorlichting, toegezonden aan de Algemeene Synodale Commissie, die het *exequatur* verleent, hetwelk vereischt wordt, alvorens aan het beroep gevolg te kunnen geven."

b. »De Synodale Commissie geeft dit *exequatur* aan elk beroep, hetwelk haar daartoe wordt aangeboden. Bij geschil beslist het Provinciaal Kerkbestuur, wanneer het alleen binnen zijn ressort bestaat, en indien er ook andere ressorten in betrokken zijn, wordt de eind-uitspraak gedaan door het Collegie, hetwelk door de Sydonale Commissie daartoe wordt aangewezen. Van het *exequatur* geeft de Commissie kennis aan het ministerieel departement, en ontvangt de beroepene de verklaring van de Regering, dat hij bij haar bekend staat, als de wettiglijk geregtigde tot het genot van het lands-tractement en de andere voordeelen van landswege."

2°. Aan de Algemeene Synodale Commissie opgedragen het concipiëren van een *herzien reglement op de uitoefening van kerkelijk opzigt en tucht* om ten volgenden jare aan de Synode voor te dragen.

3°. Dezelfde Commissie den last opgedragen, om ten volgende jare bij de Synode ter tafel te brengen een *Concept-Reglement voor het beheer der Kerkelijke goederen.*

4°. Benoemd tot leden van de Algemeene Synodale Commissie met hunne secundi, in de plaats der aftredende leden: dr. *J. Ab Utrecht Dresselhuis* en mr. *J. Rau van Gameren* en de secundi *J. G. van Doesburgh* en *Willimier*, de heeren: *J. G. van Doesburgh*, pred. te Rotterdam en mr. *van Heusden*, oud. te 's Hertogenbosch, en als secundi voor den eersten de heer *J. H. Gunning*, pred. te Leeuwarden, voor den ander, de heer *F. de Greve*, oud.-oud. te 's Hage.

De *seven en dertigste* vergadering van de Algemeene Synode der Nederl. Hervormde Kerk is daarna gesloten.

— Men zal zich voorzeker herinneren, dat bij art. 6 der wet van 25 Junij 1844 (*Staatsblad* no. 28), tot aflossing of verwisseling van nationale schuld, bepaald werd, dat de houders der inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende *vier* ten honderd in het jaar, niet konden worden genoodzaakt *vóór den 31 December 1852* de aflossing daarvan aan te nemen. Het tijdstip nadert alzoo, waarop die aflossing zal kunnen geschieden. Meermalen kwam dat onderwerp in den laatsten tijd bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal ter sprake. Thans vernemen wij uit goede bronnen, dat in de aanstaande zitting der Kamer, die, gelijk men weet, op den derden Maandag in de maand September wordt geopend, aan de vertegenwoordiging voorstellen zullen worden gedaan, strekkende tot aflossing of verwisseling van de *vier* percents schuldbrieven in een ander effect, dat *drie en een half* percent rente zal geven. Deze maatregel, die bijtijds zal worden voorgedragen, zal alzoo waarschijnlijk met het begin van het volgend jaar ten uitvoer kunnen worden gelegd. Om het belang van dezen maatregel te doen uitkomen, zal het voldoende zijn op te merken, dat er op het Grootboek van *vier* ten honderd ingeschreven is een kapitaal van *f* 237,409,500, gevende eene rentebedrag van *f* 9.496,380. Ook de andere 4 pCts. Schuldbrieven zullen waarschijnlijk onder den gewigtigen maatregel worden begrepen.

AMSTERDAM, den 13 Augustus.

Gisteren is alhier de 38ste vergadering van het Nederl. Bijbelgenootschap gehouden, onder voorzitting van den baron *S. van Heemstra*, Commissaris des Konings in de prov. Utrecht. Uit het door den secretaris, den heer mr. *B. J. Ploos van Amstel*, uitgebragte verslag is o. a. gebleken, dat in het afgeloopen boekjaar 31,450 Bijbels en Testamenten zijn afgeleverd. De onderscheidene afdeelingen van het genootschap verkeeren in een gunstigen toestand. Het Nederl. Oost-Ind. Bijbelgenootschap heeft zich met het hoofdbestuur in nauwere betrekking gesteld, en door den afgevaardigde *Gericke* is het vooruitzigt geopend, dat welligt in het volgende jaar de vertaling van het Oude Testament in het Javaansch voltooid zal worden. Met de vertaling van dat Testament in het Dajaksch heeft de heer *Hardeland* groote vorderingen gemaakt. — De staat der geldmiddelen is bij voortduring gunstig.

— Dingsdag jl. had in het kerkgebouw der Doopsgezinde gemeente alhier de 68ste algemeene vergadering van de maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* plaats. Een groot aantal afgevaardigen tot de verschillende departementen, benevens onderscheidene belangstellende toehoorders, woonden deze plegtigheid bij. De voorzitter, mede-hoofdbestuurder, mr. *H. Beyerman*, opende de vergadering met eene belangrijke rede: *Over de geschiedenis des Vaderlands, als een kostbaar erfgoed van Nederlandsche kinderen, en hun op de school niet te onthouden, noch verminkt voor te stellen.*

Daarna bragt de secretaris verslag uit van den toestand der maatschappij, waaruit o. a. bleek: dat de staat der maatschappij over het algemeen zeer gunstig is te noemen; dat het gezamenlijk aantal departementen thans bedraagt 298, het aantal leden, honoraire en contribuerende, 14,653; dat aan 64 personen, wegens edelmoedige bedrijven, onderscheidingen zijn toegekend, en dat aan 42 herhaling-scholen, 26 volks-zangscholen, 5 onderwijzers-zangvereenigingen, 7 bewaarscholen en 6 gymnastiescholen geldelijke subsidiën zijn verleend ter somme van nagenoeg *f* 8000; zoo mede dat er 262 volks-leesbibliotheken bij de maatschappij bestaan en dat onderscheidene werken gedurig herdrukt moeten worden, zoo als b. v. de geschiedenis van *Josef*, waarvan eene nieuwe oplage gereed wordt gemaakt van 10,000 exemplaren. De geldmiddelen der maatschappij staan gunstig; met inbegrip der reserve is er een batig saldo op de rekening ten bedrage van *f* 34,535.

Daarna heeft de desbetreffende commissie, bij monde van den heer *J. Beester*, verslag uitgebragt wegens de uitgeschrevene prijsvragen, waaruit blijkt, dat van de 4 vragen slechts op 2 antwoorden waren ontvangen en alleen voor no. 4, waarbij verlangd was: Een volksleesboekje, onder den titel van *eigen brood boven al*, eene bekrooning had plaats gevonden en wel op het derde antwoord, geteekend met de spreuk: *Eigen brood boven al.* Bij opening van het naambriefje bleek schrijver van het bekroonde antwoord te zijn, de heer *J. R. Eilers Koch*, Evangelich Luthersch predikant te Pekel-A.

Bij de stemming over de nieuwe prijsvraag, werd als zoodanig met 263 stemmen gekozen no. 27, waarbij gevraagd werd: *Een Handboek voor het Patronaat der Armen.*

In de vergadering van Woensdag is met 252 tegen 210 stemmen aangenomen het voorstel van wege het departement Zalt-Bommel, strekkende om eene commissie te benoemen, welke de middelen zal beramen, om de onderlinge zamenwerking der departementen te bevorderen en meer dienstbaar te maken aan de bedoelingen der maatschappij. Vervolgens is naar aanleiding van een voorstel van wege het departement Dragten, strekkende tot staving van de *Bijdragen* en van des Stichters almanak en het uitgeven van een fiks geredigeerd jaarboekje in postformaat, eene commissie benoemd, welke in de volgende vergadering verslag zal uitbrengen.

Met eenige hartelijke woorden van den president werd deze 68ste algemeene vergadering daarna gesloten.

— Maandag jl. hield de *Vereeniging tot bevordering van de belangen des Boekhandels* alhier hare 35ste algemeene vergadering, die door meer dan 80 leden der vereeniging werd bijgewoond, en waarin onderscheidene voorstellen met betrekking tot het doel der instelling, werden behandeld.

Na den afloop der werkzaamheden werden inplaats van de aftredende heeren *J. F. Schleijer* en *J. H. Gebhard*, de heeren *Frederik Muller* alhier en *A. C. Kruseman* te Haarlem tot bestuurders gekozen. Het bestuur bestaat thans uit de heeren: *W. van Boekeren*, *G. T. N. Suringar*, *J. D. Sijbrandi*, *S. C. van Nooten*, *P. N. van Kampen*, *A. C. Kruseman* en *Fr. Muller.*

— In het begin dezer week hebben de algemeene en rabbinale commissiën van examinatoren voor Israëlitische godsdienst-onderwijzers, hunne taak volbragt. Van tien candidaten voor den laagsten rang als godsdienst-onderwijzers, werden negen toegelaten en een afgewezen. Drie candidaten voor den middelsten rang, zijn allen goedgekeurd. Van de twee jongelingen voor den rang van oefenaar, werd een goedgekeurd. De candidaten voor den graad van leeraar van den eersten en tweeden rang zijn allen afgewezen.

ARNHEM, den 14 Augustus.

Nog steeds blijft de tentoonstelling de aandacht tot zich trekken en komen uit alle oorden des rijks bezigtigers herwaarts. Het bij uitstek fraaije weder heeft daartoe ook vooral gunstig medegewerkt. Ten gevolge van het regenachtige weder gedurende de laatste dagen, is er eene kleine vermindering in bezoekers merkbaar, welke vermindering echter, bij verandering van het weder, ongetwijfeld door een vermeerderd getal zal achtervolgd worden. Eenige nieuwe voorwerpen zijn onlangs aangebragt, waaronder een zilveren gedreven beker, vervaardigd door den heer *T. A. Keikes* te Leeuwarden, (volgens deskundigen het fraaiste stuk silver der tentoonstelling) en een predikstoel uit Boxtel, deze dagen mede aangekomen, is in de nieuwe zaal opgerigt. Een toren of pyramide met fraai snijwerk is op dezen stoel geplaatst en reikt tot aan de kap van het gebouw. De op den catalogus geplaatste voorwerpen uit Oost-Indie zijn mede voor eenige dagen gearriveerd; zoomede twee kisten, inhoudende voortbrengselen van Afrika, alsmede verschillende zeldzame voorwerpen, door de negers aan de kust van Guinea vervaardigd en aldaar in gebruik. Deze voorwerpen zijn van daar aangebragt met het schip *St. George de la Mina*, kapt. *W. v. d. Hoeven.* Men heeft die kostbare bezending te danken aan den heer *H. van Rijckevorsel*, zeehandelaar en reeder te Rotterdam, en aan den kolonel *A. van der Eb*, gouverneur der Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea, te Elmina. Men verneemt dat de commissie der tentoonstelling zoude zijn teruggekomen tot haar vroeger plan, om aan de inzenders van voorwerpen, die der be-

[illegible] gekend worden, zilveren en bronzen medailles of vergunnings[illegible] uit te reiken, en dat zij bij het Rijk eene tegemoetkoming in de [illegible] daarop te vallen kosten tracht te verwerven. Er worden vele stukken voor de verloting aangekocht en de debitant verheugt zich in een ruim debiet. Men vermoedt dat H. M. de Koningin-moeder een getal van 50 loten heeft genomen.

HELDER, den 6 Augustus.

Wij zagen dezer dagen een der in deze gemeente circulerende prospectussen, als ook het reglement eener *onderlinge waarborgmaatschappij voor de nijvere burgerstand*, dewelke onder toesigt van drie achtenswaardige mannen, als commissarissen, te Amsterdam is opgerigt.

Het doel van deze Maatschappij is om aan de weduwen der leden, onmiddelijk na het overlijden des echtgenoots, in eens eene som van zes honderd guldens uit te keeren, waardoor zij, zoo niet voor standsvermindering, ten minste voor armoede of andere rampen aan zoo menig sterfgeval verbonden, kunnen bewaard blijven; trouwens met eene dergelijke som kan eene weduwe de eene of andere nering aanvangen en is zij niet terstond afhankelijk van vreemde hulp en bijstand; terwijl den leden dezer maatschappij wier vrouwen komen te overlijden *f* 150 wordt uitgekeerd, ten einde daaruit de dood- en begrafeniskosten te bestrijden.

Het doel dezer instelling is, onzes inziens, zeer prijzenswaardig, want, gaat er wel haast ééne dag voorbij dat niet een of meerdere onzer dag- en weekbladen, de dringendste beroepen doen op de algemeene liefdadigheid ter inzameling van giften voor deze of gene ongelukkige weduwe, die door het verlies van haren echtgenoot, dikwijls met een talrijk gezin, zonder middelen van bestaan, achterbleef, en hoe uiterst karig zijn dan nog niet de giften te noemen, die dikwijls of doorgaans op dergelijke advertentien binnenkomen, daargelaten nog dat die giften bij velen toch altijd in zekere mate het eergevoel pijnelijk aandoen.

Wij juichen daarom eene dergelijke instelling, die als het ware eene leemte aanvult tusschen de meer kostbare particuliere lijfrenten- of levensverzekering-maatschappijen en begrafenisfondsen, van harte toe, en achten het eene zedelijke verpligting voor ieder regtgeaard burger huisvader, die geen vooruitzigt heeft om, bij overlijden, zijne weduwe en kinderen eenig fortuin of middel van bestaan achter te laten, daaraan deel te nemen.

Deze Maatschappij, dit willen wij er nog bijvoegen, beveelt zich onzes erachtens, vooral hierdoor aan, dat zij geen *kas* noch *fonds* daarstelt, beide aan zoo vele wisselvalligheden blootgesteld, die bij ervaring zoo dikwijls teleurstellend en noodlottig op de Leden van dergelijke maatschappijen hebben teruggewerkt; want de Leden van de hier bedoelde instelling betalen bij elk sterfgeval, naar gelang van de uit te keeren som, eene uiterst matige contributie en *waarborgen* alzoo *elkander onderling.*

LEEUWARDEN, den 16 Augustus.

Bij de op Zaturdag laatstl. plaats gehad hebbende herstemming voor 5 leden van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Leeuwarden, zijn ingekomen 134 geldige stembriefjes, waaronder geen van onwaarde.

Gekozen zijn de heeren: *M. Sijbouts* met 93, *N. H. v. d. Meulen* 77, *J. G. Heuveldop* 73, *A. de Jong Wz.* 73, *K. Wijbrandij Jz.* 65 stemmen.

Verder waren nog uitgebragt op de heeren: *P. T. Plantenga* 61, *H. G. Knorre* 58, *A. Menalda* 55, *J. Nolledes* 51, *R. Bloembergen* 30 en *G. H. v. d. Meulen* 13 stemmen.

— Donderdag namiddag heeft te Sneek, bij gelegenheid der kermis, de gewone jaarlijksche harddraverij plaats gehad. Dertien bekende harddravers daartoe ingeschreven, hebben naar den prijs, bestaande in eene fraaije zware zilveren koffijvaas, gedongen, die behaald werd door het zwart langstaart ruinpaard, behoorende aan den heer *J. B. Wouters*, te Oudeschoot, en bereden door den pikeur *H. Wijbenga.*

— Van Kollum wordt van den 13 dezer gemeld: Gisteren avond viel *H. van Teijens*, sedert 1796 onderwijzer der jeugd te Westergeest, in eene buitengewone vergadering van het departement Kollum, der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, de eer te beurt van bekroond te worden met de zilveren medaille dier Maatschappij, voor langdurige, ijverige en getrouwe ambtsbediening.

Indrukwekkend was het van den heer *H. Klugkist Hesse*, president des Departements, te hooren, met hoe vele moeijelijkheden deze grijze onderwijzer steeds te worstelen heeft gehad; hoe hij hieronder en bij eene zeer geringe bezoldiging, zijne betrekking met uiterste naauwgezetheid en rusteloozen ijver bleef vervullen.

Allen die deze bekrooning bijwoonden, stemden dan ook hartelijk in met de gelukwenschingen den waardigen grijsaard, behalve door de reeds genoemde, door de HH. *S. Clewits* en *T. van Teijens*, de eerste als voorzitter van het onderwijzers-gezelschap Kollumerland, de laatste als oudste zoon van den bekroonden, achtervolgens toegebragt.

— Bij Koninklijk besluit van den 11 dezer, no. 58, is aan den heer mr. *B. Th.* baron *van Heemstra*, op zijn verzoek, een eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Deinum; terwijl in deszelfs plaats tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Deinum is benoemd de heer *J. A. W. Brantsma*, thans ontvanger te Ternaard.

— De minister van finantien heeft te kennen gegeven:

1°. Dat de vrijstelling, bedoeld bij lett. *k.* of *m.* van § 5 van tabel XVI, gevoegd bij de wet van 22 April 1852 (*Staatsblad no.* 61), niet van toepassing te achten is op zoogenaamde houtschuiten of langwerpige open bakken, die gebezigd worden tot afvoer van gezaagd hout van de houtzaagmolens en verder vervoer van houtwaren.

2°. Dat de vraag, of de verhoogde belasting bij de 2de zinsnede van § 4 van tabel XVI der wet op het regt van patent, van 22 April 1852 (*Staatsblad no.* 61), vastgesteld, moet worden toegepast op de vaartuigen van schippers, in gestadige dienst van steenfabrikanten, ten wier behoeve zij turf aan- en steenen wegvoeren, *ontkennend* kan worden beantwoord.

3°. Dat het bepaalde bij § 4, lid 2 van tabel XVI, gevoegd bij de wet van 22 April 1852 (*Staatsblad* no. 61), toepasselijk is op zoodanige schippers, die de gewoonte hebben, den turf, waarin zij handel drijven, uit de veenderijen naar eene en dezelfde gemeente ten verkoop te voeren, zoodat zij tusschen die gemeente en de veenderijen gestadig heen en weder varen.

4°. Dat de bepaling van het 1ste lid van art. 26, § 2 der wet op het personeel van 29 Maart 1833 (*Staatsblad no.* 4), geene andere strekking kan hebben, dan om, ter voorkoming van misbruik, aan te wijzen, dat zelfs het meubelen van een gedeelte eener woning belastbaarheid medebrengt, terwijl uit deze bepaling in geen geval kan worden afgeleid, dat niet ieder ander gebruik evenzeer belastingschuldig zou maken.

5°. Dat de vrijstelling, bedoeld bij § 5, lett. *e* van tabel XVI, behoorende bij de wet van 22 April 1852 (*Staatsblad* no. 61), op zoogenaamde potschepen of kleine overdekte vaartuigen, waarvan het ruim gevuld is met aardewerk, glas, enz., en welke goederen, in eigendom toebehooren aan schippers, die als inlandsche kramers zijn gepatenteerd, nu eens op de wijs der kramers, en dan weder op de wijs der winkeliers, uit de vaartuigen, daar ter plaatse en elders, worden verkocht, niet mag worden verleend.

6°. Dat onder de *zoogenaamde bokken- en kiezentrekkers*, bij § 5, lett. *m* van tabel XVI, behoorende bij de wet van 22 April 1852 (*Staatsblad* no. 61), genoemd, te verstaan zijn zoodanige drijvende werktuigen, die als water-windassen en kaapstanders gebezigd worden, om gezonken vaartuigen te ligten, palen uit den grond te halen enz., en waarop dus even zoo min als op eenige der andere voorwerpen, bij gemelde lett. *m* opgenoemd, de benaming van vaartuigen in de gewone beteekenis toepasselijk is.

7°. Dat de bepalingen van § 5, lett. *a* van tabel no. XVI, gevoegd bij de wet van 22 April 1852 (*Staatsblad* no. 61), van dien aard is, dat zij niet toelaat, onder de van patentregt vrijgestelde vaartuigen te begrijpen de zoodanige, die, ofschoon uitsluitend in 's Rijks dienst voor de klaringen en de recherche te water gebezigd worden, aan particulieren toebehoorende en van deze in huur genomen worden.

— De minister van finantien heeft, bij resolutie van 16 Julij ll. bepaald, dat „de gedrukte circulaires, welke het hoofdbestuur van de Nederl. vereeniging tot afschaffing van sterken drank van tijd tot tijd aan de afdeelingen en correspondenten der Vereeniging toezendt, zoo dezelve al mogten behooren tot de afkondigingen en berigten bij art. 23 der wet van 3 October 1843 bedoeld, dan nog zouden vallen in de toepassing van het in de *Staats-Courant* medegedeelde Kon. besluit van 19 Mei 1848, no. 78, en alzoo, op ongezegeld papier gedrukt en verzonden kunnen worden."

— Van Winterswijk wordt berigt, dat dezer dagen aldaar een koornmolen is voltooid, die door togt in beweging wordt gebragt. Het is een houten gebouw van pyramidalen form, voorzien van kleppen, die [illegible] geopend en gesloten kunnen worden; de wind, door die openingen [illegible] brengt windvleugels in beweging, die met het raderwerk in verband staan, en alzoo de steenen voortdrijven. Het model van dezen molen is uit Noord-Amerika gezonden door twee molenmakers, die daarmede aan hunnen vorigen baas eene dienst wilden bewijzen. Deze molen zal eerstdaags in werking worden gesteld; zijnde de proefnemingen, zoo men verneemt, naar wensch gelukt.

— De *Gemeente-Stem* van den 9 dezer, bevat de uitvoerige en belangrijke beraadslagingen van den gemeenteraad te Leijden, van den 31 Julij jl., betrekkelijk het voorstel van den wethouder *Hartevelt*, strekkende tot afschaffing van het bestaande accijns- en invoering van een nieuw belastingstelsel binnen die gemeente. Daar dit, als een uitvloeisel van de voorschriften der gemeente-wet, de eerste discussien zijn van dien aard, die, binnen deze bij die wet gestelden termijn, ook in andere gemeenten zullen plaats hebben, achten wij het van belang, de aandacht van de leden der gemeenteraden daarop in het bijzonder te vestigen, opdat, door wrijving van denkbeelden, in de onderscheidene plaatsen en de algemeene bekendheid daarmede, de waarheid aan het licht kome.

— De *Amsterd. Courant* meldt, dat het spoorweg-contract met Belgie door Z. M. den Koning geratificeerd is, en men de tijding der uitwisseling daarvan dagelijks uit Belgie te gemoet kan zien.

VERKORT VERSLAG van den toestand der provincie Friesland, *in* 1851, *door de Gedeputeerde Staten aan de Staten van dat Gewest gedaan, in de Zomer-vergadering van* 1852.
(*Vervolg van no.* 64.)

Het belangrijk onderwerp van het armwezen heeft geene stof opgeleverd tot ongunstige opmerkingen. Op vele plaatsen was vooruitgang in het opvolgen der beginselen, waarnaar zich de onderstand en het beheer der armen-administratien behoort te regelen merkbaar; slechts enkele kenmerkten zich door het tegendeel, ten gevolge welligt van bijzondere plaatselijke omstandigheden, welker opheffing niet voetstoots kan worden verkregen. Bij het oordeel ook over den gang der verschillende armen-administratien, wordt verder in het verslag gezegd, dat men niet dient uit het oog te verliezen, dat de aanmerkelijke schreden, die in de beide laatste jaren gedaan zijn tot verbetering in vele opzigten, moeten medebrengen, dat niet telken jare zoo merkbaar verdere verbetering zal opvallen, en dat om die reden, de staat des armwezens over 1851 inderdaad weinig verschillende van die in het jaar 1850, kan worden aangemerkt. Daarin zoude men intusschen mogen aannemen, dat reeds een bewijs is gelegen van trapsgewijze en doorgaande verbetering in vele opzigten.

De subsidien hebben in enkele gemeenten die van het voorgaande jaar overtroffen; te zamen getrokken over de geheele Provincie waren zij echter ruim *f* 20,000 lager.

Het getal der armen, die onafgebroken worden bedeeld, verminderde; dat echter van hen, die van tijd tot tijd onderstand ontvangen, vermeerderde.

Het getal armen stond gemiddeld tot de bevolking als 17 tot 100, en wel in de steden als $22\frac{1}{3}$ en in de andere gemeenten als 15 tot 100. Ieder bedeelde in de Provincie heeft door elkander gevorderd *f* $16,52\frac{1}{2}$.

De instellingen van weldadigheid worden in het verslag niet meer, zoo als in het vorige jaar, in drie hoofdsoorten, maar, in navolging van het regeringsverslag, aangaande den staat van het armwezen over 1849, in twee hoofdsoorten verdeeld, als: *a.* de instellingen strekkende ten behoeve of tot het verzorgen der armen, ook door werk en onderwijs, en *b.* de instellingen welke het voorkomen van armoede ten doel hebben.

De werkelijke uitgaven van de instellingen der eerste hoofdsoort hebben bedragen *f* 997,211,71; de werkelijke ontvangsten *f* $1,118,284,23\frac{1}{2}$; het goed slot is dus *f* $121,072,52\frac{1}{2}$. De uitgaven van de instellingen der tweede hoofdsoort hebben bedragen *f* $693,962,23\frac{1}{2}$ en de ontvangsten *f* 736,253,12; meerder ontvangst dus *f* $42,290,88\frac{1}{2}$.

In de banken van leening zijn in 1851 ingebragt, of is de beleening vernieuwd van 152,233 panden, beleend met *f* 351,946,51. De terugbetaalde gelden voor geloste panden beliepen *f* 331,640,80, en de intresten door de banken daarop genoten *f* 16,679,09.

De zieken- en begravenisbussen telden in 1851 14,106 deelnemers tegen 12,145 in 1850. Het getal deelnemers in de spaarbanken is weder belangrijk vermeerderd; terwijl ook de deelneming in de spaarkassen is toegenomen.

In 1851 zijn de vereischte autorisatien verleend tot het aanvaarden der navolgende erfenissen of legaten, aan diaconien of Godshuizen gemaakt, als:

aan de diaconien der hervormde gemeenten van Nijehaske en van Haskerdijken van *f* 500 en van *f* 150, door den heer *Robbert de Kemper;* aan de diaconie der herv. gem. te Menaldum van *f* 200, door Mejufvrouw *Lutske Wigles Dijkstra*, geboren *Westra;* aan de diaconie der herv. gem. te Workum en aan regenten van het burger weeshuis aldaar van *f* 1000 en *f* 400, door Mejufvrouw *Wietske Michiels Sevensma*, geboren *Tromp*, en aan diakenen der Evangelisch Luth. gem. te Leeuwarden van *f* 100, door den heer *Bernardus Reiger;* terwijl eindelijk eene gift van *f* 500 door een ingezeten van Leeuwarden aan het genootschap tot ondersteuning van behoeftige kraamvrouwen aldaar werd gedaan.

Op 31 December 1851 bestonden in deze provincie 677 administratien of besturen voor huiszittende armen, zijnde 5 minder dan op 1 Januarij van dat jaar. Daarvan hebben echter 78 geweigerd de van hen verlangde inlichtingen te geven. Commissien en vereenigingen, welke gedurende den winter uitdeeling doen van levensmiddelen en brandstoffen, waren er bij het einde des jaars aanwezig 7. In 1850 bedroeg dit getal 11. Genootschappen tot het verleenen van onderstand aan behoeftige kraamvrouwen bestonden er bij het einde even als bij het begin des jaars 3. Van eene dezer commissien heeft men weder geene opgaven mogen ontvangen. Op den 31 December 1851 waren in de provincie aanwezig 62 godshuizen en 1 gast- of ziekenhuis, zijnde 3 minder dan ten vorigen jare. 4 dezer administratien hebben geweigerd de vereischte inlichtingen te geven. Op den laatsten December 1851 waren aanwezig 14 armen-scholen, uitsluitend bestemd voor behoeftige kinderen, zijnde 4 meer dan ten vorigen jare opgegeven. Op 289 openbare gemeentescholen is in 1851 ten koste van gemeente- of armbesturen, aan kinderen van behoeftigen, in gemeenschap met anderen, onderwijs gegeven.

Het getal werkplaatsen van liefdadigheid beliep op 31 December 1851 10, zijnde 1 meer dan op 1 Januarij van dat jaar. Banken van Leening waren er 10, gelijk aan het vorige jaar; Zieken- of Begrafenisbussen 31, zijnde 1 meer dan op 1 Januarij. Van 5 bussen zijn de vereischte opgaven niet ontvangen. Spaarbanken waren er 9, van 3 zijn ook nu weder geene inlichtingen ontvangen, terwijl die van 1 zoo onvoldoende waren, dat er geen gebruik van konde worden gemaakt. Het getal der Spaarkassen was 6, zijnde 2 meer dan ten vorigen jare. Gedurende 1851 zijn door de besturen voor huiszittende armen bedeeld: *onafgebroken* 16,560 en *tijdelijk* 23,419.

In de godshuizen zijn verpleegd in het geheel 2360 personen, zijnde 21 meer dan verleden jaar. In het geheel is aan 13,060 kinderen van bedeelden of behoeftigen onderwijs gegeven, zijnde bijna 1000 meer dan ten vorigen jare. In 1851 hebben 1024 personen hunne toevlugt genomen tot de werkplaatsen van liefdadigheid, zijnde 125 meer dan in het vorige jaar.

De politie in de gemeenten werd, voor zoover de beschikbare hulpmiddelen dit toelieten naar behooren gehandhaafd. Van eenige belangrijke stoornis toch der openbare orde, welke vermeld zoude moeten worden, is niet gebleken. De hulpmiddelen zijn echter in vele gemeenten ontoereikende. — Dienst van de maréchaussée werd niet gebezigd. Wel werd door sommige gemeente-besturen tegen den winter het gebruik daarvan verlangd, doch de aanvragen daartoe kwamen te laat bij den heer Commissaris des Konings binnen, zoodat daaraan geen gevolg konde worden gegeven.

De brandbluschmiddelen werden in goeden toestand onderhouden.

Het gemiddeld getal gevangenen in de groote strafgevangenis te Leeuwarden was 667, zijnde 113 minder; het grootste getal, te gelijk aanwezig, 737, zijnde 98 minder, en het kleinste getal, te getal, te gelijk aanwezig 606, zijnde 121 minder dan het jaar te voren. Bij afwisseling waren in het gesticht aanwezig 812 personen, zijnde 96 minder dan het vorige jaar. De gezondheidstoestand der gevangenen was, over het geheel, minder gunstig dan in het vorige jaar. De sterfte was veel grooter en heeft, bij eene gemiddelde mindere bevolking van 113 gevangenen, het getal der overledenen in 1850 met 32 overtroffen. — Orde en tucht waren goed; slechts weinige straffen hebben behoeven te worden opgelegd en vele belooningen, bestaande in geldelijke premien, verplaatsing van klassen, voordragt tot afslag of ontslag enz. hebben, met volle ruimte, aan een zeer groot aantal gevangenen kunnen worden toegekend. — De loop van den arbeid der gevangenen, waaraan gemiddeld 598 deel namen, was geregeld en

[illegible] uitkomsten op. Het verdiende arbeidsloon beliep voor den fa-[illegible] . . . . ƒ 13,142,71[83]
Voor de huishoudelijke dienst . . . . - 4,000,85[00]

In 't geheel . . . . ƒ 17,149,56[83]
Waaraf de inhouding voor het Rijk . . . . - 11,410,60[33]

Zoo bleef voor de gevangenen over . . . . ƒ 5,738,96[50]
waarvan de eene helft om de 14 dagen hun tot zakgeld uitbetaald en de andere helft in hunne uitgaanskassen gestort is.

De bevolking in het huis van burgerlijke en militaire verzekering, was in 1851 belangrijk grooter dan in 1850. Zij beliep gemiddeld 90 tegen 63 in 1850. Het geheele getal gevangenen bij afwisseling aanwezig, was 566, en dus 202 meer dan in 1850. De gezondheidstoestand was gunstig en met uitzondering van twee gevangenen, die zich zelven van het leven hebben beroofd, hebben er geene sterfgevallen plaats gehad. Aan den arbeid werd deelgenomen door 468 gevangenen, die voor arbeidsloon, zonder korting, hebben genoten ƒ 126,98[88]. Orde en tucht werden behoorlijk gehandhaafd, zoodat er geene straffen van eenige beteekenis behoefden te worden opgelegd. Omtrent de huizen van arrest te Sneek en Heerenveen, worden geene bijzonderheden nopens den staat der bevolking enz. medegedeeld. Ook daar werden intusschen orde en tucht geregeld bewaard en viel op het gedrag der gevangenen, over het geheel niets aan te merken.

De opbrengst der rijks middelen in hoofdsom, opcenten en verhooging, over 1851 of over 1851/1852 heeft in deze provincie bedragen, wegens: *a.* directe belastingen ƒ 1,796,300.46½, (grondbel. ƒ 1,102,888.78, personeel ƒ 488,429.42½, patentregt ƒ 204,982.26); *b.* in- en uitgaande regten ƒ 82,246.81½; *c.* accijnsen ƒ 1,454,080.76½; *d.* zegel-, registratie-, hypotheek- en successie regten ƒ 622,705.48½; *e.* regten van waarborg op de gouden en zilveren werken ƒ 18,992.97; *f.* inkomsten der domeinen ƒ 62,225.75; *g.* posterijen (bruto) ruim ƒ 51,000.00; totaal ƒ 4,037,552.25, zijnde meer dan in 1850 ƒ 19,018.49.

Er bestonden in de provincie 8 postkantoren, 35 hulpkantoren en 3 paardenposterijen. (*Vervolg en slot in een volgend nommer.*)

WELMEENENDE RAADGEVINGEN aan studerende Jongelingen, maar ook aan anderen van den beschaafden stand, door S. CROMMELIN, rustend Leeraar bij de Hervormde Gemeente te Leeuwarden en Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw. Tweede druk, kl. 8°, VIII en 66 blz., ƒ 0,60, bij H. C. Schetsberg, *te* Leeuwarden.

De raadgevingen in bovengenoemd werkje, hoewel voornamelijk voor hen die zich aan de studien aan de hooge scholen wenschen te wijden, zijn tevens bestemd voor de geheele beschaafde jongelingschap. Het zijn wijze, nuttige lessen, aller behartiging overwaardig, die door den hooggeachten Schrijver, uit ware belangstelling voor het toekomstig geluk, zijnen jeugdige medemenschen, worden aangeboden. Geen tijdperk wordt door menig jongeling met meer verlangen te gemoet gezien, dan dat, wanneer hij van het bezoek der lagere scholen ontslagen, het ouderlijke huis verlaten en zich naar de hoogeschool of elders zal begeven; geen tijdperk is voorzeker belangrijker voor hem; — maar ook geen gevaarlijker. Van het onderlievend toezigt grootendeels ontslagen, dikwerf zich geheel alleen in den vreemde bevindende, zonder bloedverwant of een' waren vriend, is de verleiding zoo aanlokkelijk, dat velen, hoewel met de beste voornemens bezield, helaas! voor geheel hun leven een slaaf der zonde, een onnut lid, ja een last der maatschappij zijn geworden. Wie zoude dan de pogingen niet toejuichen; wie de lessen niet wenschen te leeren kennen, die ieder jongeling den weg aanwijzen door hem te bewandelen, om zijn tijd wèl te leeren besteden, en een nuttig en braaf lid der maatschappij te worden. Die middelen worden u, jongelingen! in het bovengenoemde werkje aangewezen; laat het gulden boekske — het verdient dien naam ten volle — uw gids, uw leidsman, uw raadgever steeds zijn; verleent het eene eerste plaats in uwe boekenverzameling, en wanneer gij daarnaar uwen wandel en uwe daden regelt, dan zult gij dikwerf in uw volgend leven met genoegen de uren herdenken, die gij daarin lezende, tot uw eigen welzijn, hebt mogen doorbrengen; dan zal de waardige, de hooggeachtte Schrijver, die nog aan den avond van zijn werkzaam nuttig doorgebragt leven, zoo gaarne zijne beste pogingen wilde aanwenden, om uw geluk, bevorderlijk te zijn, dankbaar door u herdacht worden.

Aan u, ouders! bevelen wij het min kostbare, als één der schoonste geschenken aan, dat gij, zoowel aan uwe zonen als aan alle uwe kinderen, kunt geven. Mogen uwe lievelingen, op uw verlangen, het lezen en herlezen; gij zult daardoor niet alleen bijdragen, om hen in vele gevaarlijke tijdperken huns levens, wanneer het velen, ja zeer velen niet altijd gegund zal zijn, uw onderlievende raad in te roepen of te mogen ontvangen, voor struikelen te behoeden; — gij zult uw verlangen helpen bevorderlijk te zijn, om uwe kinderen eenmaal als deugdzame, brave, ordelievende en nuttige, der maatschappij tot sieraad verstrekkende, burgers, in de door hun verkozen werkkring, te doen optreden. B.

Vergadering van het Genootschap AFSCHAFFING VAN DEN STERKEN DRANK,

op *WOENSDAG den* 18 *Augustus* 1852, 's avonds ten 8 ure. Ook zonder bewijs van toegang wordt aan een ieder deze vergaderingen opengesteld, wie belang stellen om met ons een kwaad te helpen tegengaan hetwelk zoo veel ellende over den staat en vele huisgezinnen uitstort.

*** Ondertrouwd:
Amsterdam, den 12 Augustus 1852. ADOLPHUS AUGUSTUS SNIJDER, *van Harlingen*, met CATHARINA HELENA NIJDHOLD.

*** Getrouwd:
Leeuwarden, den 11 Augustus 1852. O. de VRIES, en E. J. HILARIUS.
Eenige kennisgeving.

*** Getrouwd:
Lemmer, den 15 Augustus 1852. JAN WOLTMAN, *van Terbandsterschans*, en A. S. VISSER.

TERWISPEL, den 6 Augustus 1852. Heden beviel zeer voorspoedig van eene Dochter SAAPKE HEPKES de JONG, geliefde Echtgenoote van
F. H. van DAM.

*** Bevallen van eene welgeschapene Dochter, E. HOVENS GRÉVE, geliefde Echtgenoot van
Warga, den 14 Augustus 1852. T. KUIPER.

*** Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen Zoon M. MOLENSCHOT, geliefde Echtgenoot van
Leeuwarden, den 15 Augustus 1852. G. A. VOSSENBERG.

*** Heden overleed mijne jongste Dochter ANTJE, aan eene ziekte, in den jeugdigen leeftijd van 27 weken, waarvan zij slechts éene met hare Moeder mogt leven.
St. Anna-Parochie, den 8 Augustus 1852. J. O. KONING.

*** Het Dochtertje, welks geboorte ons voor zeven weken zoo zeer verheugde, werd heden, tot onze groote droefheid, van ons terug genomen.
Leeuwarden, den 7 Augustus 1852. S. W. TROMP. A. E. le MAIRE.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed mijne geliefde Echtgenoote GERRITJE KOUMANS SMEDING, in den ouderdom van 39 jaren, mij uit een gelukkigen echt van bijna 19 jaren, eene Dochter nalatende, die met mij de onvergetelijke Moeder beweent.
Leeuwarden, den 9 Augustus 1852. H. G. KNORRE.
Eenige kennisgeving.

*** Op den 10 Augustus 1852 overleed op den Huize *Dekema* te *Jelsum*, tot droefheid zijner Kinderen en Kindskinderen, de Wel Geboren Heer GERARDUS van WAGENINGEN, laatst Wethouder van Leeuwarden en Lid der Provinciale Staten van Friesland, in den gezegenden ouderdom van bijna 89 jaren.

*** Heden morgen ten 3 ure, overleed tot onze innige smart, na eene langdurige sukkeling, mijne teeder beminde Echtgenoote FOKJE DOUWES de VRIES, in den ouderdom van bijna 47 jaren, na eene gelukkige echtvereeniging van ruim 27 jaren, mij nalatende 10 Kinderen, waarvan 3 te jong om hun verlies te beseffen. De hoop dat hare standverwisseling zalig moge zijn, leenigt eenigzins onze smart.
Sneek, den 10 Augustus 1852. G. de RUITER. *mede namens mijne Kinderen en Behuwdkinderen.*
Strekkende deze tot kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

*** Heden morgen overleed tot onze diepe droefheid, na eene kortstondige doch hevige ziekte, onze waarde Zuster en Behuwdzuster MINKE ISAK REIJZER, in den ouderdom van 34 jaren.
Leeuwarden, den 11 Augustus 1852. SAMUEL I. REIJZER. *Uit aller naam.*
Eenige en algemeene kennisgeving.

DRONRIJP, den 11 Augustus 1852. Heden overleed alhier, na eene kortstondige ongesteldheid, in den ouderdom van ruim 46 jaren, mijn waarde Man WIJBE HIJLKES KAMMENGA, diep betreurd door mij en zijne naaste betrekkingen.
IJTJE WIJBES ALTENBURG. Wed. W. H. Kammenga.

*** Heden overleed na een langdurig lijden, tot bittere droefheid van mij en mijne Kinderen, mijn geliefde Echtgenoot de WelEerwaarde Heer K. RIS, Predikant bij de Doopsgezinden, in den ouderdom van 58 jaren.
Joure, den 12 Augustus 1852. J. RIS, geb. Wennekers.
Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene kennisgeving tevens als bijzondere aan te nemen.

*** Het behaagde den Hemelschen Vader, ons éénigst Dochtertje GRIETJE WIETJE, in welks bezit wij ons ruim 8 weken mogten verblijden, heden weder tot zich te nemen.
Morrha, den 12 Augustus 1852. J. H. REDDINGIUS. A. H. HELDER.
Eenige kennisgeving.

*** De lievelinge, het nagelaten pand mijner onvergetelijke Gade, die ook haren naam droeg, is op heden hare Moeder in de eeuwige ruste gevolgd. Vol van weemoedige herinneringen, is mijne smart groot.
Steenwijk, den 12 Augustus 1852. H. W. NIEBOER.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed tot onze innige droefheid, ons veel geliefd jongste Zoontje GERRIT, bijna één jaar oud.
Leeuwarden, den 13 Augustus 1852. G. H. HOMMES. J. HOMMES — v. d. Meer.

*** Heden overleed tot onze innige droefheid ons geliefd jongst Dochtertje JOHANNA, in den nog jeugdigen leeftijd van 14 maanden; eene kortstondige doch hevige ziekte maakte een einde aan haar voor ons zoo dierbaar leven.
Ureterp, den 13 Augustus 1852. R. J. TAEKEMA. A. TAEKEMA, geb. Plantinus.
Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed na eene korte ongesteldheid, onze geliefde Zoon en Broeder de Koopman J. van der FEER Jz., in den ouderdom van ruim 30 jaren.
Sneek, den 14 Augustus 1852. Wed. J. van der FEER, — Bakker. P. van der FEER Jz.

*** Op den 15 Augustus 1852 overleed op Camsterburen bij Leeuwarden, de Heer JOHANNES RIENSTRA, in den ouderdom van bijna zeventig jaren.
Algemeene kennisgeving.

BURGERLIJKE STAND.

Bij den Burgerlijken Stand te *Leeuwarden* zijn van den 10 tot en met den 16 Augustus 1852 aangegeven: 13 Geboren, 16 Overleden, Gehuwd 2 paren.

Opgave der Prijs en Aanvoer van *BOTER* en *KAAS*, den 13 Augustus 1852, aan de Stadswaag te Leeuwarden.
BOTER, ƒ 32,25. AANVOER: 1002/4, 227/8 en 93/16 vaten.
KAAS, - 14 à ƒ 19,75. » 8330 Ned. ℔.

Prijs-Courant der Effecten.

Amsterdam, den 14 Augustus 1852.

Nederland.					
Werk. Schuld	2½ pCt.	64	64¼	64 3/16	
Dito dito ..	3 »	76⅜			
Dito dito ...	4 »	96⅜	96 7/16	96 7/16	
Amort.-Synd.	3½ »				
Handel-Maats.......					
Frankrijk.					
Obligatien....	3 pCt.	71⅝	72 3/16	72 3/16	
Rusland.					
Ob. bij *H.* 1798/1815	5 pCt.	108⅞			
dito dito 1828/1829	5 »	106⅝			
Dito bij dito..	4 »	91⅝			
Geldl. te Londen	4½ »				

Spanje.				
Obligatien.....	1 pCt.	22 13/16	22 7/16	22 7/16
»	3 »	49 7/16		
» Binnenl. à6/m	3 »	44⅞	45	44 15/16
Coupons Bewijzen.....		2 1/16		
Passive.............				
Oostenrijk.				
Metaliek.......	5 pCt.	77⅞	78 1/16	
» (nieuwe)	2½ »	40¼	40 5/16	
» » Amst.	5 »	90⅞		
Portugal.				
Te Londen 5 (nu 4)	pCt.	41½	41⅞	41⅞
»	4 »	38¼	38⅜	38⅜

Metal. La. B. 5 pCt. 90⅜, ⅜, ⅜; Weenerb. bij Goll. en C°. 5 pCt. 83; Amerik. Bank-Act. 4⅜; Louis. bij Hope 5 pCt. 101; Braz. 5 pCt. 99¼; N. Mexik. 27, ⅛, ⅛; Gren. 2 pCt. 21⅛; Dito Uitg. 9¼; Philad. L. N. 68½, 70, 70; Dito H. N. 89; 2½ pCt. Met. 1851 40¼, ⅜.

Zondag den 15 Augustus.

Integralen 2½ pCt. 64¼. 3 pCt. 76⅜. Spaansche 1 pCt. 22⅞. Binnenl. 3 pCt. 44 15/16. Buitenl. 3 pCt. 49⅜. Metaliek 1851 2½ pCt. 40 5/16. Mexik. 27, 1/16, 27, 26 15/16, 27. Dito Onbep. 25¼, ⅛. Amerik. Bank-Actien 4¼, ⅜. Dito Origin. 4. Bij vrij levendige affaire in Spaansche 1 pCt. en Mexik. was de stemming iets flaauwer. Naar Amerik. Bank-Actien was eenige meerdere vraag.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der stad BOLSWARD, maken bekend, dat de JAARMARKT, op welke geene Bedelaars, Rijfelaars, Hazardspelen of Loterijen om gewin van geld en goud en zilver, zullen worden toegelaten, dit jaar zal aanvangen op Dingsdag den 24 Augustus 1852, en eindigen met Dingsdag den 7 September daaraanvolgende; dat de jaarlijksche PAARDENMARKT zal worden gehouden op Donderdag den 26 Augustus e. k., en dat alle Kramen, Disschen, Tenten enz., vóór den 9 September 1852, zullen moeten zijn afgebroken en weggeruimd.

Ondernemers van publieke Vertooningen enz., alsmede de Kramers, die voor hunne Tenten, Kramen of Disschen, eene plaats verlangen op de Pleinen en Gronden, stads eigendom zijnde of voor de Kermis aan het openbaar beheer opgedragen, verzoegen zich tijdig tot bekoming daarvan, in persoon of met vrachtvrije brieven, onder opgave der lengte en breedte van Tent, Kraam of Disch, aan het Bureau van Policie.

Bolsward, den 11 Augustus 1852.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. HAITSMA MULIER.
De Secretaris,
S. BRAUNIUS OEBERIUS.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der gemeente WORKUM, roepen bij deze op, alle de Eigenaren der Landen, welke volgens den Legger dezer Gemeente, Onderhoudpligtigen zijn van de *Eningebure of Heidenschapster Vaart*, loopende van de *Horsea* tot de *Wijde Laars of Lars*; om te compareren op Vrijdag den 20 dezer maand, des middags ten *twaalf ure*, ten Gemeente-huize alhier, ten einde te overwegen eene voorgenomene Slatting dier Vaart; — des besluitende uit hun midden GECOMMITTEERDEN te benoemen en verders al datgene te verrigten wat strekken kan tot bevordering dier werkzaamheid.

Workum, den 7 Augustus 1852.
Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. H. VISSER, *L. B.*
IJ. VISSER, *Secr.*

Burgemeester en Wethouders van Gaasterland, maken bekend, dat de gewone jaarlijksche WILDEMARKT, dit jaar invalt op Donderdag en Vrijdag den 19 en 20 Augustus e. k.; dat de standplaatsen voor Kramen, Tenten enz., des Woensdags morgens te voren ten 8 uur bij Loting, op de Wildemarkt zullen worden aangewezen; dat de KERMIS te Balk, op Maandag den 23 derzelfder maand invalt en de wekelijksche Paarden- en Beestenmarkten des Woensdags worden gehouden; wordende het publiek bij dezen herinnerd, dat in het jaar 1851 de Koemarkt te Balk aanmerkelijk verbeterd en tot groot gerief der koopers en verkoopers ingerigt is.

Balk, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
den 4 Augustus 1852. G. R. G. v. SWINDEREN.
W. J. HEMSING, *Secr.*

Paardenmarkt te Rien.

Burgemeester en Wethouders van Hennaarderadeel; brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de RIENSTER PAARDENMARKT, op welke alle Bedelaars, Rijfelaars en Spelers om gewin, ten strengsten zullen worden geweerd, dit jaar zal gehouden worden op Zaturdag den 28 Augustus e. k.

Wommels, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
den 13 Augustus 1852. C. WICHERS WIERDSMA, *Burgemeester.*
E. H. TENCKINCK, *Secretaris.*

Burgemeester en Wethouders van Wijmbritseradeel, convoceren bij deze de Dijks-Floreenpligtigen van de onderscheidene Dorpen dezer Gemeente, (met uitzondering van die van Nijhuizum) ieder in het zijne in de Kerk of aan te wijzen plaats aldaar, tegen Woensdag den 1 September 1852, des voormiddags elf uur, om wegens elk dorp één of twéé VOLMAGTEN te stemmen, met last en volle magt, op dezelve, om, zonder ruggespraak gezamenlijk, met de overige Volmagten, op de wijze bij artikel 10 der Zeedijks-Instructie bepaald, een voordragt te doen:

I. ter vervulling van eene vacature onder de Gedeputeerden, bij het Dijksbestuur van Wijmbritseradeels c. a. Contributie Zeedijken, ontstaan door het verleend eervol ontslag als zoodanig, aan den Heer *Abraham Hesselink*;
II. ter vervulling van de vacature onder de Rekenmeesters, bij gezegd Dijksbestuur veroorzaakt, door het overlijden van den Heer *Pier Douwes Bouwman.*

Sneek, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
den 14 Augustus 1852. S. van WELDEREN RENGERS.
De Secretaris,
S. WIJBENGA.

AANBESTEDING.

van het BOUWEN eener *NIEUWE SCHUUR* aan den Vijfhuister Dijk onder Hallum, waarvan Teekening en Bestek in de Herberg van M. de BEER, van af den 18 dezer ter inzage zal leggen, en de briefjes vrachtvrij en verzegeld moeten worden ingezonden uiterlijk den 21 Aug. 1852, ten huize van S. C. SIJTSMA, te Hallum.

De Notaris OEBERIUS, zal, op Zaturdag den 21 Augustus 1852, des namiddags ten drie ure, in de Herberg van *Wassenaar*, te Sint Anna-Parochie, op crediet, tegen borgstelling, verkoopen:

12 à 14 beste WERK- en CHAIS-PAARDEN, waaronder 4 van 3 tot 5 jaren oud, ten verzoeke van den Koopman A. S. ROORDA, te Leeuwarden.

VERHURING.

De Notaris BRUNGER, zal, Dingsdag 24 Augustus 1852, 's namiddags 4 ure, in de Herberg der Wed. *H. D. Kolk*, te Oude Bildtzijl, in het openbaar, voor 5 jaren, in perceelen verhuren:

Eene kleine BOUWPLAATS, op het Monnikenbildt onder Hallum, bestaande in eene nette HUIZINGE met SCHUUR en CICHOREI-FABRIEK c. a., benevens ruim 19 bunder best BOUWLAND, alles staande en gelegen aan- en bij de Kadijkster Vaart.

Inmiddels over het geheel uit de hand te huur, waaromtrent de Conditien zijn te vernemen bij den Notaris.

Bekant Zwolsch Eikenkhout en gewaterde Beuken posten.

R. BLOEMBERGEN SANTEE, te Leeuwarden, zal, OP WOENSDAG DEN 25 Augustus 1852, des voormiddags 10 uur, (in plaats van op Donderdag den 26sten, zoo als vroeger is geannonceerd), bij den voormaligen Wisjesdwinger, en bij den Dragonders-Paardenstal te Leeuwarden, verkoopen: Eene groote partij BEKANT ZWOLSCH EIKENHOUT, waaronder: zware Zaagstukken, Kromhout, Hek- en Stekpalen en Damleggers; zoomede gewaterde BEUKEN POSTEN.

Eerstdaags bij GESLOTENE BRIEFJES TE HUUR: Eene GREIDPLAATS, no. 24 met de NADORST no. 23, onder Vrouwenbuurt, groot n. n. e. f. 32 bunder 88 roede 84 el, (89½ p.); thans nog bij *Gjalt A. v. d. Meer* in gebruik. Te bevragen bij J. G. PATER, te Leeuwarden.

Er wordt uit de hand te koop aangeboden:

Een HUIS, met ERF, PAKHUIS en STEEG, staande en gelegen op een der beste standen der stad Sneek, zeer geschikt tot het uitoefenen eener Kruideniers-affaire, Smeden, Broodbakken enz; te aanvaarden 12 Mei 1853. Des verkiezende kan de helft van den koopschat er onder gevestigd blijven. Adres franco, onder letters A. Z. bij den Boekhandelaar F. HOLTKAMP, te Sneek.

TE KOOP:

Een groote, goed gedresseerde JAGTHOND, zijnde een rekel; wit, met bruinen kop; benevens een best dubbeld JAGTGEWEER.

Te bevragen bij LAMMERT G. BROUWER, te Oldeberkoop. Brieven *franco.*

De Ondergeteekende berigt door deze, dat hij heden zijne affaire in TABAK, SNUIF, SIGAREN, KOFFIJ, THEE enz. geopend heeft op de Voorstraat, wijk E, no. 8, alhier, en beveelt zich beleefdelijk aan zijne geëerde Stad- en Landgenooten aan.

Harlingen, den 16 Augustus 1852. K. TIMMER.

Bij J. van der BAAN, Mr. Vleeschhouwer, op de Tuinen te Leeuwarden, zijn te bekomen: Beste RUNDER-HAZEN, tegen 50 Cents het Ned. pond.

LEES HIER.

Daar de Wed. *Wentzel* het koken heeft opgegeven, zoo heeft de Ondergeteekende, KOOKSTER, het plan om hetzelve op te vatten, en beveelt zich in de gunst en recommandatie aan hare geëerde Stad- en Landgenooten minzaam aan.

Leeuwarden, BETJE WALTHER,
den 16 Augustus 1852. *in de Minnemastraat, letter H, no.* 17.

Bij O. VERWER, te Sneek, is te bekomen ROODE CIDER of BESSENWIJN tot 20 Cent, WITTE DITO à 22½ Cent en FRAMBOZEN WIJN tot 25 Cent de Flesch, bij het heel of half Anker buiten de Stad 5 Cent per Flesch minder, om de belasting die er te Sneek op is.

Flesschen worden tegen 5 Cent in rekening gebragt.

De Pillen van Holloway zijn een voortreffelijk MIDDEL VOOR DE ONGESTELDHEDEN DER VROUWELIJKE KUNNE.

Mevrouw *Talbot*, uit Mitcham, heeft onlangs den Professor *Holloway* doen weten, dat zij met genoegen erkent de buitengemeen goede uitwerking die zij van het gebruik zijner Pillen heeft ondervonden. Op haren 45jarigen leeftijd begon zij zich doorgaande ongesteld te gevoelen, en leed aan een kwijnenden toestand, gezwollen beenen enz. en niettegenstaande de zorgvuldige behandeling der kundigste geneesheeren, nam hare ongesteldheid telkens toe, tot dat zij eindelijk besloot de Pillen van *Holloway* te gebruiken, welk onwaardeerbaar middel spoedig hare vorige krachten deed herleven en haar gezonder deed zijn, dan zij sedert jaren geweest was.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

DOOSJES PILLEN van *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 15,50, *f* 23,50.
POTJES ZALF van - 0,90, - 2,10, - 3,30, - 8,15, - 15,90, - 23,90.

Zijn op *franco aanvrage, à contant*, te bekomen: aan het Hoofddepôt, bij den Heer J. STRAATMAN, te 's Hertogenbosch; J. C. H. van HARINXMA, te Leeuwarden; Wed. H. A. RINKSMA, te Harlingen; alsmede te Londen, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

Dr. LANG'S, Algemeen Geneesmiddel.

Een boekje van 69 in 8° Pagina's met geel gedrukten omslag, met volledige uitkomst daarover, wordt in het Verkoophuis en de bekende Dépôts voor 10 cts verkocht.

Dr. MATTHIAS LANG, was een uitstekend en menschlievend Geneesheer in *Beijeren*, waar hij in het begin der vorige eeuw leefde en eene uitgebreide practijk had. Zijn ALGEMEEN VOLKSGENEESMIDDEL verwierf zich daar zulk eenen roem, dat ook andere Geneesheeren zich gaarne daarvan bedienden, (dat het tegenwoordig na verloop van eene halve eeuw nog in hooge achting staat en door de Regering geprotegeerd wordt).

Heeren Boekhandelaren kunnen dit werkje à contant met een dubbel rabat in het Verkoophuis ontbieden; het is verkrijgbaar in onderstaande Dépôts:

Amsterdam, *Verkoophuis*; Bolsward, *S. S. Oosterbaan*; Dokkum, *A. Schaafsma*; Harlingen, *P. L. Mirande Pz.*; Akkrum, *Pieter K. de Groot*; Leeuwarden, *S. P. Postma* en *J. J. van Haagen*; Sneek, *P. T. Potma*; Meppel, Mej. *A. C. Branderhorst*, en verder in alle Steden van het Rijk.

ZEILVEREENIGING te SNEEK.

Hardzeilerij morgen Woensdag 18 Augustus.

1ste Klasse. Vracht-, Beurt- en Veerschepen van 8 el en daarboven.
PRIJS: *Een stuk GEWERKT ZILVER* of *eene PENDULE*.
PREMIE: *Eene ZILVEREN TABAKSDOOS.*

2de Klasse. Snikken van 8 tot en met 15 tonnen.
PRIJS: *Zes ZILVEREN LEPELS.*
PREMIE: *Een ZILVEREN HOROLOGIE.*

3de Klasse. Jagten en Booten van 6 el tot beneden 8 el.
PRIJS: *Twee MODERATEUR-LAMPEN.*
PREMIE: *Een nader te bepalen Voorwerp.*

4de Klasse. Bootjes van 4 el 8 palmen en daar beneden, vrij geijkt van belasting en getuigd met Bezaan- of Sprietzeil.
PRIJS: *Een ZILVEREN TABAKS-KOMFOOR.*
PREMIE: *Een INKTSTEL.*

Aangifte op *heden* Dingsdag den 17 Augustus, of uiterlijk op *morgen* Woensdag den 18den, des morgens vóór 9 uur, ten huize van den Heer R. GORTER.

Loting precies ten 10 ure, bij G. de RUITER.

Men zal alleen met Zeil- en Stagfok mogen zeilen; eerste afvaart kwartier vóór 2 uur.

Ter bevordering eener goede orde wordt ieder beleefdelijk verzocht het Vaarwater der mededingende Schepen, bij hunne nadering vrij te laten.

Het Bestuur der Vereeniging,
A. HAAGSMA, *President.*
Th. COOL, *Secretaris.*

Harddraverij op de Wildemarkt.

Met vereischte toestemming zal op den tweeden dag der Wildemarkt, zijnde Vrijdag 20 Augustus 1852, 's namiddags 2 uur, aldaar worden Verharddraafd, indien daartoe minstens zes Paarden, geen Goud of Zilver onder den Man, uitgezonderd Prijzen voor driejarige Paarden uitgeloofd, hebbende gewonnen en tot genoegen der Keurmeesters zijnde, worden aangeboden:

Een vrij te vereeren PRIJS van ZESTIG GULDENS.

De aangifte der Paarden zal moeten geschieden op *Kippenburg*, des morgens van gemelden dag, ten 11 uur, de keuring ten 12 uur, en onmiddelijk daarna de loting, terwijl precies ten 1 uur OPEN TAFEL zal zijn op *Kippenburg.*

Harddraverij te Balk.

Met vereischt consent, gedenken de Kasteleins en eenige Liefhebbers te Balk, op Maandag den 23 Augustus e. k. te laten Verharddraven en vrij te vereeren:

Een ZILVEREN TABAKSPOT en DITO KOMFOOR, of *ZEVENTIG GULDENS*, ter keuze van den winnaar.

Alle Paarden zullen worden toegelaten, zoo er een genoegzaam getal, minstens *zes* voor bekende harddravers worden aangeboden, en die geen Prijs, of Premie in eenige stad, *noch te Balk*, noch van stadswege, noch door Kasteleins aangeboden, hebben gewonnen, en tot genoegen der Keurmeesters zijn.

De aangaaf der Paarden zal moeten geschieden des morgens vóór elf ure van gemelden dag, ten huize van den Logementhouder S. A. DOOPER, te Balk.

Met toestemming van het Ed. Achtb. Gem.-Bestuur van Baarderadeel, gedenken de Kastelein JOHs. v. d. SCHAAF en eenige Liefhebbers, op den 24 Augustus aanstaande, te Bozum te laten Verharddraven door driejarige paarden, die niet hebben gewonnen en wanneer een genoegzaam getal, tot genoegen der keurmeesters zijnde, zich aanbiedt, aan den winnaar vrij te vereeren:

Eene ZILVEREN ZAK-TABAKSDOOS.

Aanvang te 2 uur.

Op den 25 Augustus te laten Verkaatsen:

Drie ZILVEREN LEPELS.

De gewone JAARLIJKSCHE HARDDRAVERIJ op BEETGUMERMOLEN, zal gehouden worden op *DONDERDAG den 26 Augustus e. k.*, om een *bij nader Advertentie te bepalen PRIJS.*

Harddraverij te Bolsward,

DEN 31 AUGUSTUS 1852, 'S NAMIDDAGS 2½ UUR,

door alle Paarden die tot genoegen der Keurmeesters zijn, *en geen Prijs van Koningswege aangeboden hebben gewonnen.*

Er zullen minstens 6 bekende Harddravers moeten worden aangeboden.

PRIJS: *Een paar zware ZILVEREN PRESENTEERTROMMELTJES met KRISTALLEN BLAD*,

vrij te vereeren door eenige Liefhebbers en Kasteleins.

Aangifte bij den Logementhouder H. W. WIEBES, in den Wijnberg, vóór des middags 12 uur.

Twee TIMMERKNECHTEN kunnen, hoe eerder zoo liever, werk bekomen bij J. NIJDAM, te Oudebildtzijl.

Een ZILVERSMIDSKNECHT, het maken van Oorijzers goed verstaande, kan dadelijk werk bekomen. Adres met *gefrankeerde* Brieven, onder letter H, ter Sneeker Courantdrukkerij.

Een BAKKERSKNECHT, zijn werk grondig verstaande, kan onmiddelijk werk bekomen. Adres den Heer J. CAMPEN, Boekverkooper te Sneek. Brieven *franco.*

Er wordt een KNECHT gevraagd, in eene gemakkelijke dienst, geschikt om Tuin- en Huiswerk te kunnen verrigten, liefst eenigzins bejaard en gehuwd, van een goed gedrag, Gereformeerde Godsdienst. Nadere inlichtingen te bekomen bij P. G. HORNSTRA, Tuinman en Bloemist achter de Hoven te Leeuwarden. Brieven *franco.*

Een JONGELING, twee of drie jaren bij het Brood- en Kleinbakken werkzaam geweest zijnde, kan dadelijk geplaatst worden bij S. K. WIELING, Mr. Bakker te Kimswerd.

********* G. T. N. SURINGAR, Boekhandelaar te Leeuwarden, heeft uitgegeven en algemeen verzonden:

PROSPECTUS van een werk getiteld:

LANDHUISHOUDKUNDIGE FLORA van NEDERLAND,

DOOR

H. C. VAN HALL,

Hoogleeraar in de Kruidkunde en Landhuishoudkunde aan de Hoogeschool te Groningen,

Uit te geven bij inteekening in een groot octavo boekdeel op voorwaarden in den *Prospectus* vermeld. — Deze onderneming wordt met bescheidenheid aanbevolen aan alle *Landbouwers* en *Landbouwkundigen* en voorts aan *allen die op het land wonen* en iets begeeren te weten van de schoone Natuur die hen omringt. — De *Prospectus* is *gratis* verkrijgbaar.

*** Tentoonstelling te Arnhem.

Namens de Commissie voor de Tentoonstelling van Voortbrengselen van Nationale Nijverheid wordt berigt, dat de *Billetten van Verloting* der door de Commissie aangekochte Voorwerpen, verkrijgbaar gesteld zijn voor de stad *Leeuwarden* bij den Boekhandelaar W. EEKHOFF, aldaar.

TER LEEUWARDER COURANT-DRUKKERIJ.